Veckokrönika från Sverige

Specielt meddelad denna tidning genom Svensk-Amerikanska Pressbyrån i Stockholm.

I kristider. — Sommaren i antågande. — Hundlif med protestmöten. — Daniel Fallström hundarnas vän. — Politiska gnistor. — Vår beskickning i Amerika. — Herr Dahlbergs Amerika-resa och återkomst.

När skall man få börja att skrifva glada, trefliga saker igen från gamla Sverige? Det är svårt att vara glad, när plånboken är tom och för närvarande är detta fallet med modern Svea och synes skola bli så för en lång tid framåt.

När man om morgonen öppnar sin tidning, är det med tanken: "Hvad ha vi för betalningsinställelser eller konkurser i dag?" Och alltid är det något. Gamla solida firmor störta öfver ända — det är icke blott dessa herrar hvilka i en hast byggt upp pappersförmögenheter, som stå på hufvudet. Pengar äro omöjliga att få ens för de mest legitima affärer, industrier måste inskränka sig eller rent af stoppa, arbetare måste afskedas i långa banor. Ja, ett talande bevis för att det är svår kris torde väl vara att vår rikstelefon,som hittills gått fram med stormsteg, på senaste tiden sett nya abonnenter tillkomma i så litet antal, att man måst afskeda en hel del linjearbetare. Så ha vi å andra sidan den sorgliga omständigheten,att där arbete skulle kunna finnas ligger det nere på grund af de stora strejkerna, hufvudsakligen inom byggnadsfacket. Också detta suger, det rubbar förtroendet till landets allmänna ekonomi och det är icke minst bekymmersamt.

Hur har krisen uppkommit? frågar man sig. Och en del skyller på riksbanken och dess åtstramningspoljtik. Hvarför tar man inte upp ett stort utländskt lån, så att det blir tillgång på rörelsemedel? Ja, till en del kan den frågan ha fog för sig,. men ett utländskt lån skulle dock hjälpa endast för tillfället. Vi äro skyldiga så mycket just till utlandet — jag syftar inte på statsskulden — att pengarna snart skulle vara där igen. Vi köpa för mycket af utlänningen och sälja för litet till honom och så äro vi slösare både med tid och pengar. Vi arbeta för litet och vi ha för stora behof. Det är detta som hämnar sig i längden. Så låta vi kapitalen samlas på för få händer, alla våra industri- och affärsmetoder gå ut på att göra industrier och affärer till de förmögnas monopol i stället för att låta en stor allmänhet deltaga. Gäller det att starta ett nyttigt företag som ställes på aktier, sätter man dessa till höga belopp, så att endast få kunna förvärfva dem. Tänk om man i stället kunde göra som i Amerika: sätta aktierna till små summor — 5 a 10 kr. — och man finge många tusen aktieägare — det inses lätt hvilken styrka detta skulle vara t. ex. för en konsumtionsindustri. Och hvarför inte när det behofs pengar, lägga upp ett inhemskt obligationslån i obligationer på 5 och 10 kronor, som kunde köpas på hvarje postkontor? Svenska folket skulle då börja att känna sig mera solidariskt i ekonomiskt hänseende om det gåfves tillfälle för alla att göra ekonomiskt förvärf. Motsättningarna mellan klasserna skulle allt mera jämnas ut och kanske man också så småningom skulle lära sig spara.

Ja, man går i dessa dagar och grubblar öfver mycket. Och det säges med anspråk på tillförlitlighet, att om det är svårt i vårt gamla land nu, skall det till hösten bli sju resor värre. Glada utsikter!

*

Just i dagarna har sommaren kommit till norden efterlängtad efter en ryslig föregångare i fjol och en bister vinter. Länge såg det obehagligt nog ut och pessimisten sade: "Vi få nog inte sommar i år heller." Men han bedrog sig. Nu ha träden börjat grönska och gräset spira och Stockholm har klädt sig i denna bedårande fagra försommarskrud, som väl knappast har motstycke i världen. Våra parker och planteringar prunka af brokiga blomster och alla äro glada åt fägringen utom stadens hundägare och dito ägarinnor, som gå och äro förgrymmade öfver att inte de fyrfotade älskingarna längre få i ostörd njutning sparka upp och förstöra planteringarna, utan måste ledas i band. Ty från och med den 1 maj ha vi fått en ny förordning, som förbjuder hundar att springa lösa — vid lifvets förlust.

Och det var ingalunda för tidigt. Hundarna ha i Stockholm särskildt sommartiden utgjort en riktig plåga. Men de s. k. hundvännerna äro af annan uppfattning. De hålla protestmöten, där skalden Daniel Fallström uppträder och utslungar sitt anatema öfver stadens styrande. Hundarna höra vara privilegierade. Tänk, de små— och stora — prissarna förstöra ju inte planteringarna för mer än 10,000 kr. om året, och det är väl ingenting att tala om. Jag kan förstå att gamla nuckor kunna på detta sätt gadda sig samman och prata strunt, men att intelligenta skriftställare och lärda professorer deltaga i kaffemosterspratet, det begriper jag inte. Hundukasen är en ordningsfråga och förordningen var mycket välbetänkt. Det är ett riktigt himmelrike att nu mera vara befriad på våra offentliga platser från de löpande, snuskande och skadegörande hundkreaturen.

*

I politiken är det, dess bättre, ganska tyst. Vi ha ju klarerat Ålandsfrågan, tyckes det, och böra nu vara riktigt såta vänner med våra gamla arffiender ryssarna, sedan vi helt nyligen fått en söt prinsessa från dem. Det är endast västerut det är litet gruff. Norrmännen vilja bygga gränsfästningar, det har varit prat i pressen — och så kommer det gamla från 1905 upp igen. Gubevars, ingen nekar norrmännen att bygga fästningar, men när de säga, att det numera beror på Sverige att räcka broderhanden till samförstånd, så är det, med förlof, väl ändå bra starkt.

Det påstås, och kanske icke med orätt, att konung Edwards besök här i förra månaden bland annat hade till mål att söka stämma vår kung och regering vänligare mot svärsonen i Kristiania och hans nya folk. Men i det fallet misslyckades nog hans diplomatiska mission. Härom vittnar en historia, som berättas från en af banketterna på slottet under den engelska konungens besök. Konung Edward hade slagit sig i samspråk med vår statsminister, den lille, pigge, dådkraftige och sjömansrättframme excellensen Lindman. Samtalet skall vid ett tillfälle ha tagit följande vändning.

Konung Edward: "Men säg mig nu, sir, vore det inte en nobel politik att för framtiden arbeta på fullt samförstånd mellan de båda skandinaviska folken.

Excellensen Lindman: "Ers majestät, det har varit Sveriges politik sedan 1814, men den har misslyckats."

Kung Edward: "Ja, ja, men nu — — nu känna norrmännen sig som ett oafhängigt folk. Sverige är den stolta, nobla nationen. Hvarför inte ett glömma och räcka brodershanden?"

Excellensen Lindman: "Jag tror inte, ers majestät, att den minister skulle sitta många dagar i Sverige, som komme med förslag i den riktningen. Vi glömma icke lätt, hur norrmännen behandlade vår gode, gamle, nu aflidne konung."

Kung Edward: "Hm....ja... men ändå."

Excellensen Lindman: "Ers majestät, skulle inte ett närmande från Sveriges sida efter hvad som hände 1905 vara ett oförsynt slag i ansiktet på allt hvad den konungliga idén innebär?" Hvarpå konungen af England vände den rättframme excellensen ryggen och tog sig en grogg och kanske en — funderare.

*

Det torde nog få anses såsom ganska säkert att minister Lagercrantz icke vidare kommer åter till Washington såsom svenskt sändebud och jag vet, att den underrättelsen icke väcker glädje i svensk-amerika. Jag tror inte att detta beror på, att hr Lagercrantz funnit posten för dyrbar, som man velat låta påskina, utan orsaken är nog att han är kallad och utvald till någonting förnämligare. Hans befattning som svensk minister i Köpenhamn, där han genom sina vinnande och representativa egenskaper vunnit samma sympatier som i Amerika, torde vara endast ett "öfvergångsstadium" för den duktige och flärdfrie mannen. Det säges med anspårk på tillförlitlighet, att excellensen Trolle tröttnat på utrikesministerposten och att herr Lagercrantz skall vara bestämd till hans efterträdare. I så fall vore det raskt marscheradt, men det går nog så i alla fall.

Hvem efterträdaren i Amerika blir torde emellertid ännu ligga i vida fältet. Det har ju talats om Sveriges generalkonsul i Alexandria grefve Carl Axel H. von Wachtmeister, en tämligen ung man, född 1871. Men det tyktet torde nog vara mindre vederhäftigt. Grefve Wachtmeister kan icke sägas äga de kvalifikationer, som man äfven med lågt ställda anspråk har rätt att kräfva af ett svenskt sändebud på en så viktig post som i Washington, och skillnaden mellan företrädaren och den nye skulle nog bli litet genant för Sverige. Det har ju redan en gång talats om den nuvarande generalkonsuln i Helsingfors, dr. David Bergström såsom svensk minister i Amerika. Den här hemma så intransigentepolitikern har på sin plats visat sig som en duktig karl och han skulle säkert bli en värdig efterträdare till herr Lagercrantz. Få se hur det går när vi hunnit öfver sommaren.

*

Ett efterspel till en amerikaresa skulle man kunna kalla hvad som i dagarna har timat i samband med det nära förestående öppnandet af Stockholms nyaste hotell och restaurant, Anglais vid Stureplan; jag omnämner saken därför att jag tycker, att den person historien gäller blifvit skamligt behandlad.

Då det för ett par år sedan beslöts att bygga om restaurant Anglais, antogs till direktör för det nya hotellet restaurant Metropols omtyckte och duktige hofmästare herr Dahlberg. Det nya etablissementet skulle vara färdigt till den 1 april 1907, enligt det med herr Dahlberg upprättade kontraktet. Emellertid var ombyggnaden icke ens halffärdig vid den kontraktsenligt stipulerade tiden och herr Dahlberg, som icke af sina förläggare, bland hvilka var chefen för en stor vinhandelsfirma, tillåts att taga annan plats, fick "gå och fira". Nå, detta kostade pengar. Herr D. konsumerade först sitt lilla sparade kapital och när det var slut, gick han till vinhandlaren. Bevars, visst skulle man "hålla honom flytande". Bara han gaf accepter, skulle han få så mycket pengar han ville. Herr Dahlberg gjorde så ock i sin — enfald skulle jag vilja säga, och så kom det sig att han råkade i en afsevärd skuld till vinhandlaren.

Under tiden hade förändrade förhållanden inträdt beträffande spirituosautskänkningen i Stockholm. Intill den 1 okt. i fjol fingo restauratörerna köpa sina spritvaror hvar de behagade och det var härpå den åsyftade vinhandelsfirman byggde sitt förläggarskap för herr Dahlberg, han skulle ta så godt som all spirituosa från firman. Men efter den 1 okt. gjordes den förändringen, att alla varor skulle köpas från Göteborgssystemet, och då hade vinhandelsfirman i fråga inte längre samma intresse för hr Dahlberg och det blifvande Anglais utan ville komma ifrån hela klabbet. När så hr Dahlberg kom och ville sätta om sina växlar, vägrade vinhandlaren att längre skrifva på — och där stod hr Dahlberg utan sitt hotell, men fortfarande med sina skulder. Det var då han i ett anfall af missmod lämnade Sverige och reste öfver till New York, där han sedan vistats.

Nu skulle man sätta honom i konkurs såsom förrymd för skuld. Men det var många formaliteter, så det drog ut på tiden. Man gjorde emellertid kontrakt med en ny källarmästare, och härom dagen hade hr Dahlberg åtagts af rätten att svara på konkursstämningen, vid äfventyr att konkursansökningen eljest beviljades.

Men då hände det. När målet påropades, inställde sig herr Dahlberg genom ombud och bestred konkursstämningen, och rätten biföll den ej. Herr Dahlberg hade hemkommit. Amerikavistelsen hade återgifvit honom modet och nu tänker han göra sina rättigheter gällande. Han anser nämligen att han icke förverkat sitt kontrakt.

Och därom kan med fog tvistas. När hans förläggare icke på kontrakterad tid tillhandahöll honom hotellet och därjämte förbjöd honom att söka sig plats, hade det naturligtvis varit förläggarnes solklara skyldighet att betala honom "väntpengar". Herr D. skulle, om han varit klok, aldrig behöft sätta sig i skuld. Det är han som i detta fall blifvit orättvist behandlad och detta lär nu komma att dragas fram. Under tiden har det nya Anglais två direktörer, hr Dahlberg och hr Hellberg från Rosenbad, och det är ju litet för mycket.

*

Det vimlar i dagarne i Stockholm af nya snöhvita mössor. Det är student examens tid och de lyckliga unga gossarne njuta af det undsluppna skoltvånget.

Lyckliga studentdagar! Må solen skina öfver dem — de äro ändå så korta. Ty nu kommer lifvet med dess allvar, nu kommer kampen om brödbiten för de flesta.

Ut till den fagra Djurgården vandra de unga i hopar, fyllda af glada förhoppningar. Måtte de ej allt för mycket gäckas. Nå, gäckade förhoppningar tänker man inte på, när man lustvandrar i skog och mark och sjunger:

"Våren är kommen, på sina
kransar,
ängarna binda, himlen är blå;
pilträden bära guldgula fransar,
tufvorna vagga ljusalfer små."

Algot S—g.

Stockholm den 23 maj 1908.

ARBETE.

Gamle Jan Sjöblom vaknade ur sin middagsslummer med en känsla af olust, som nästan gränsade till skuldmedvetande. Han reste sig upp ur gungstolen med en min, som om han var förargad öfver att ha sofvit midt på ljusa dagen, ja, nästan som om han ertappats med något brottsligt. Så satte han sig åter med en suck, som om han böjde sig för det oundvikliga.

Han sätt en stund och tittade tankfull upp mot juliskyarna. Doften af nyslaget hö slog mot honom från ängarna.

— Präktigt bergningsväder! mumlade han. Det har inte regnat på åtta dar.

Hans skarpa gamla öron uppfångade ljudet af hölasset, som kördes fram till den stora ladan. Det kom ett längtande uttryck i hans ögon, och till slut kunde han ej motstå, utan lemnade den beqväma gungstolen och traskade ut till ladan.

Hans son, en kraftig man på 35 år, kastade med sin högaffel in stora höfång genom en lucka i ladan. Han log vänligt, då den gamle närmade sig vagnen.

— Hö i öfverflöd i år, far! sade han.

— Du bör se till att få det under tak, innan regnet kommer, Sven, svarade den gamle.

— Ja, vi få in det sista i qväll, svarade sonen.

— Jag tror, jag går ut och räfsar ihop småhöet, sade Jan.

— Det skall du inte göra, far! sade sonen. Du kommer väl ihåg, att då jag kom hem i våras och tog emot gården, så sa' jag, att du skulle slå dig till ro, och det är också hvad du skall göra. Hädanefter är det jag, som arbetar.

Gubben satte sig på en bänk och såg på sonens arbete under tystnad.

— Jag kan kanske gå och sätta upp störar till bönorna, framkastade han till slut.

— Det är ingen brådska med det, svarade sonen uppe från hölasset.

Gamle Jans ansigte blef längre.

— Nå, då kan jag åtminstone gå och ta upp litet potatis, föreslog han med en glimt af hopp.

— Nej, hör nu far, bry dig inte om det, sade sonen litet otåligt.

Gubben vände om hem till sin gungstol, der han satt en stund och funderade. Så reste han sig upp med ett beslutsamt uttryck och gick och tog på sig sin gamla arbetsdräkt. Sneglande åt ladan, der sonen arbetade, tog han vägen till bönäkern, kastade der af sig rocken och började fästa upp plantorna vid störar.

Han var så upptagen af sitt arbete, att han ej märkte hur tiden gick, då ett par timmar senare han hörde tunga steg bredvid sig och fick se sonen.

— Jag tyckte, att det i alla fall var bäst att ta itu med bönorna i dag, sade gubben, liksom litet urskuldande.

— Det är bäst, att vi först som sist komma öfverens om denna sak, far, sade sonen i afgörande ton. Om jag skall sköta gården, skall jag göra det sjelf. Du går ju på, som om jag inte dugde till det, eller som om du inte vore nöjd.

Jan kastade en bönfallande blick på sonen, men det låg ett hårdt drag kring dennes mun.

— Du skall inte tro, Sven, att jag är missnöjd eller tycker, att du inte gör det bra, sade den gamle och tog upp sin rock. Jag lofvar, att jag inte skall röra ett finger mer.

Strax efter frukosten följande morgon kom gubben ut i köket, der hans souhustru höll på med att rensa ärter.

— Jag skulle gerna vilja ha litet matsäck, Anna, sade han. Jag tänkte gå bort ett slag, och jag tror inte, jag hinner hem till middagen.

— Gerna, far, sade hon vänligt. Hvart tänker far gå?

— Jag tänkte gå och fiska litet, sade gubben och smålog i smyg.

— Ja, gör det, det ska' bestämdt göra far godt. Men var försigtig!

Då matsäcken var färdig, tog gubben sin välförsedda korg och knogade bort efter landsvägen med säkra steg i det heta julisolskenet.

Man hade nästan slutat qvällsvarden, då gubben kom tillbaka. Han satte sig på sin plats vid bordet, synbarligen trött, men med förnöjd min.

— Anna har talat om, att du varit ute och fiskat, sade sonen. Nå, nappade det bra?

— Nej, jag fick inte ett lif, svarade Jan, tydligen ej det minsta nedslagen öfver sin otur. Jag tror i alla fall, att det ska' finnas fisk derborta i Wood Lake, så jag tänker gå dit dag för dag, tills jag får någon.

— Det gör du rätt i, om du tycker, att det är roligt. Men anstränga dig bara inte för mycket.

— Åh nej, jag är väl inte orkeslös för att jag är 70 år, sade gubben med ett lungt leende.

Hvar dag en veckas tid försvann gubben på samma sätt, och hvar afton kom han hem, utan at ha fått någon fisk.

— Det nappar nog till slut, sade han, och jag gör det bara för nöjes skull.

Men en dag, då gammal-Jan hade gått på sin vanliga fisketur, kom Sven hem till middag, och fann sin hustru storgråtande.

— Hvad står på, Anna? frågade han förskräckt.

— Något sådant har jag då aldrig råkat ut för, snyftade Anna i sitt förkläde. Gumman Persson har varit här och öfveröst mig med grofheter. Hon sa', att det var fult af oss att komma hit och ta gården och skicka ut far på arbete. Hon påstod, att vi ä' en visa i hvar mans mun.

— Skicka ut far på arbete! stammade hennes man häpen.

Anna nickade med en förtviflad uppsyn.

— Far har inte alls fiskat, förklarade hon. Han har varit hos Lindbergs hvar dag och hjelpt dem med höbergningen för två dollar om da'n.

Hennes man stod ett ögonblick och stirrade på henne i stum förundran. Sedan skyndade han, utan ett ord, bortåt Lindbergs och vek in på gården, der höbergningen pågick. Hvem stod der, om inte gamle Jan, som langade upp stora höfång på en hövagn, skämtande som en pojke med karlen, som stod uppe på hölasset.

Sven gick fram till fadern och lade handen på hans axel.

— Jag tror, jag gjort dig orätt, far, sade han mildt. Du kan få räfsa hö eller binda upp bönor eller ta upp potatis på din egen farm, så mycket du har lust — jag skall inte bry mig om det. Jag är mycket ledsen öfver, att jag tvang dig till det här.

Den gamles ögon hvilade med ömhet på sonen.

— Du menade väl, Sven, sade han tröstande. Du bara öfverskattade en smula fördelen af att slå sig till ro.

WILKS STORA ARF.

— Det är tre snälla flickor, mumlade Wilk tankfullt, men hvad det skall bli af dem efter min död, vet jag inte. Låt mig se. Mary är 28 år nu och har aldrig haft något tycke; Lucy är 27, och man kan nästan säga detsamma om henne, och Mabel är 25 — ja, det ser ut, som om de bli gammalstorsor alla tre. Ack ja; suckade han, jag måste fundera på saken och se till hvad som kan göras.

Wilk var enkling och far till de tre. Han var embetsman, och hans lön var inte synnerligen stor. Derför hade han svåra bekymmer för sina döttrars framtid och önskade gerna se dem väl gifta, ty det skulle inte bli mycket på dem hvar i arf, när han var död.

Han hade ofta tänkt på saken och vid sådana tillfällen brukade han särskildt tänka på tre ungkarlar som passande partier. Om de bara ville förklara sig, skulle hans döttrars framtid vara tryggad.

De tre herrarnes namn var Jack Linton, Ernst Allison och Frank Crawley. De bodde i samma förstad som Wilk och voro tjenstemän i samma departement som han, ja, Jack Linton var Wilks assistent. Således kände Wilk till de tre unga männen ganska bra och bjöd dem ofta hem till sig. Men det blef bara en mängd trefliga små tillställningar, och Wilk hade ej kommit närmare sitt mål. Han förtviflade likväl inte, och ingen mor skulle kunna konkurrera med honom som äktenskapsmäklare.

Då Linton en dag som vanligt kom på kontoret kl. half 10, hörde han att Wilk inte skulle komma in till staden den dagen. På Wilks pulpet låg en mängd tidningar och bref. Linton ordnade dem och fann bland dem en tidning, i hvilken en med bläkrita understruken notis tilldrog sig hans uppmärksamhet.

"David Henry Wilk. — Upplysningar önskas angående ofvannämde persons vistelseort, då han skall erhålla en för sig synnerligen förmånlig underrättelse, om han vänder sig till Wright & Brown, Durham avenue, S. W."

— Du store, mumlade Linton, det är ju alldeles här bredvid. Jag skall springa dit och tala om hvad jag vet.

Han tog sin hatt och stack en rulle papper under armen, mumlade några otydliga ord om viktiga affärer och skyndade sig till Wright Browns kontor.

Ett par minuter senare stod han i Wrights enskilda mottagningsrum och drog fram tidningen.

— Så, ni kan lemna upplysningar om herr Wilk? sade Wright. Är han i England?

— Ja då han är här i London. Men innan vi fortsätta, kanske ni säger mig, hvad det är för förmånlig affär saken rör sig om. Han tyckte nemligen, att det var bäst att veta något derom, innan han gaf några upplysningar.

— Med nöje, svarade advokaten. Herr Wilk har ärft en stor förmögenhet. En hans onkel i Australien har dött och testamenterat öfver 200,000 pund till honom.

— Två hundra tusen! utbrast Linton.

— Det tar nog litet tid innan hr Wilk får ut summan, förtfor Wright. Sakföraren i Melbourne måste resa hit och det blir ju att lakttaga åtskilliga formaliteter. Men det värsta är ju undanstökadt nu, då vi känna herr Wilks adress. Jag måste skrifva till honom nu genast.

— Det är sant, sade Linton, sedan han funderat en stund på saken. Det är inte värdt att nämna mitt namn. Det behöfs ju inte?

— Nej vars, svarade Wright.

Linton gick tillbaka till sitt kontor, försjunken i djupa tankar. Han tänkte, att det kanske var bäst, att han låtsades ej veta något om Wilks arf, och derför förstörde han tidningen.

Samma dag på eftermiddagen afiade han ett besök i Wilks hem för att fråga om hans befinnande. Här erfor han, att Wilk inte alls var sjuk utan hade rest ut till landet. Fröken Mary Wilk var emellertid hemma och underhöll honom på bästa sätt.

— Mary är minsann inte så dum, sade han högt för sig sjelf, när han den qvällen satt ensam på sitt rum, och man bör ju en gång gifta sig. Jag undrar — åh ja, — hon håller nog af mig. Jag har ju en god ställning och hennes far bör kunna gifva henne en dugtig hemgift — nu då han får så mycket pengar.

Så satt han länge och räknade öfver sina utgifter och innan han slöt ögonen hade han beslutat att nästa dag fria till fröken Mary.

Det gjorde han också och med godt resultat.

Då Wilk af sin blifvande måg underrättades om, hvad som egt rum strålade han af glädje.

— Det finnes ingen, åt hvilken jag hellre anförtror min dotter, sade han rörd.

Lintons båda vänner Allison och Crawley blefvo mycket förvånade öfver nyheten, då ingen af dem ännu haft någon tanke på att gifta sig, och de ville inte rigtigt instämma i Lintons påstående, att det äkta ståndet var det bästa ståndet.

Ungefär en vecka efter denna förlofning var Frank Crawley hos Wilk på ett parti schack.

Då de spelat en stund, tog Wilk fram sitt cigarretetui och drog på samma gång upp ur fickan en massa papper. Han lade dem från sig på bordet och glömde dem tydligen der, upptagen som han var af spelet.

Strax derefter tyckte han sig höra en af döttrarne ropa på sig och bad Crawley ursäkta, att han aflägsnade sig ett par ögonblick. Han var borta en stund och då Crawley som bäst funderade på nästa drag, föll hans blick händelsevis på ett af de papper, Wilk lagt ifrån sig. Först förstod han inte rigtigt meningen med det han läste — men snart förstod han.

Följande rader i ett bref var det han läste:

" — — — Skall med nöje förskaffa er penningar intill ett belopp af 200,000 pund — hvartill arfvet åtminstone belöper sig — när nu er rätt till detsamma blifvit bevisad.

Formaliteterna kunna naturligtvis ej undanstökas, förrän advokat Short från Melbourne kommer till London. Vi vore eder tacksamma, om ni ville aflägga ett besök hos oss.

Vördsammast Wright & Brown."

— Två hundra tusen pund. Han blir ju en rigtig Krösus!!

Under det han satt och funderade på Wilks lycka, kom Wilk tillbaka och stoppade om en stund åter papperen i sin ficka.

Crawley gick flera dagar och grubblade öfver sin upptäckt, och började sedan göra sina beräkningar.

—Jag undrar om Jack visste något, när han förlofvade sig med Mary. Jag kan slå vad om, at han visste det, den sluge kanaljen. Nå, jag inser inte, hvarför jag inte skulle följa i hans fotspår! Lucy Wilk är en af de sötaste flickor, jag känner. Hon är ju inte vacker, men en mera godhjertad och snäll flicka fins det inte. Jag skall allt försöka min lycka i morgon.

Åter bad man Wilk om en af hans döttrars hand, och Lucy Wilk lofvade att bli Frank Crawleys hustru.

— Jag visste inte, att du tyckte så mycket om Lucy, Frank, sade Linton misstroget, när han fick höra nyheten.

— Och jag visste inte, att du hade några funderingar på Mary Wilk, förrän du plötsligt talade om din förlofning, svarade Crawley med en oskyldig min. Jag har alltid tyckt om Lucy.

— Jag har märkt det, mumlade Linton ironiskt.

De tego en stund, men så ryckte Crawley fram med sanningen.

— Jag undrar, hvad gamle Wilk ger sina döttrar i hemgift? sade han.

— Hvad! — svarade Linton och såg skarpt på honom. Så, du också vet det?

— Just hvad jag tänkte, svarade Crawley.

— Hur fick du reda på det? frågade Linton.

Crawley talade om historien om brefvet, som han läst, medan han spelade schack, hvilket naturligtvis passade väl in på Lintons besök hos Wright & Brown.

— Jag undrar hvad Allison skall säga? sade Crawley efter en liten paus.

— När kommer han tillbaka? frågade Linton.

Man fick nu veta, att Allison rest bort och skulle vara borta i tre dagar. Han visste af Lintons förlofning, men han hade naturligtvis ännu inte hört något om Crawleys.

— Tror du inte, att han och Mabel kunna bli ett par? sade Linton.

— Högst sannolikt går det så. De äro ungefär jemnåriga och hon är en präktig tös.

De tre vännerna möttes på Allisons rum samma afton, som denne kommit hem från sin resa, och han fick genast höra nyheten om Crawleys förlofning.

— Det var underligt! mumlade han häpen.

—Har du hört talas om Wilks arf?

— Nej, visst inte.

— Jo, en onkel i Australien har dött och testamenterat honom öfver 200,000 pund.

Crawley och Linton sutto och njöto af Allisons förvåning.

— Men det är sant, sade Allison, sedan han hemtat sig något, jag har visst inte talat om för er, att Mabel och jag förlofvade oss strax innan jag reste.

Uttrycket i de båda herrarnes ansigten var underligt att skåda. Slutligen utbrute de båda: — Så, du visste det också?

— Hvad?

— Om pengarna.

—Nej, det är absolut första gången jag hört talas om pengarna, och jag kan också försäkra er, att det är första gången jag hört talas om den der onkeln i Australien.

— Hvad menar du?

— Jo, Wilk har mer än en gång talat om för mig, att han är den ende qvarlefvande manlige representanten för familjen.

— Är du säker på det?

— Alldeles.

— Jag går i morgon och talar med advokaten, sade Linton.

Följande dags förmiddag visades Linton in i Wrights mottagningsrum. Han gjorde genast sina förfrågningar om Wilks arf.

— Ja, det der arfvet, svarade Wright artigt. Det är konstigt med det. Er herr Wilk var emellertid inte den rätte.

Ord skulle ej kunna skildra Lintons känslor, och inte heller går det att beskrifva den scen, som egde rum, då Linton meddelade Crawley nyheten.

Men sedan de funderat på saken ett par dagar, kommo de båda två till det resultatet, att de burit sig mycket förnuftigt åt, trots att de gingo miste om den stora förmögenheten.

— — —

Wilk och hans gamle vän Wright sutto midt emot hvarandra, rökande hvar sin finfina cigarr.

— Om inte unge Linton fått syn på annonsen, hade vår plan naturligtvis gått om intet, sade Wilk tankfullt.

— Naturligtvis, mumlade Wright och skrattade godt, men det fick han.

Det blef tyst en stund, men tystnaden afbröts af tonerna af en flerstämmig sång.

Wilk nickade inåt salongen och de två gamla komplottmakarnas ansigten upplystes af ett belåtet leende.

Fadern: — Min son, lägg bort att spela kort — betänk bara hur mycken tid som går förlorad!

Sonen: — Ja, isynnerhet under blandingen!